

GROENLINKS
groningen stad
jaargang 17 - nummer 6 - april 2007

GROENE KLINKER

**SEXY TRAM OF TOCH
DE KABELBAAN?**

**DANKBAARHEID
VOOR VRIJHEID**

**VOLOP DISCUSSIE
IN DE PARTIJ**

**HET LOT VAN EEN
GRONINGSE APPEL**

REDACTIONEEL

De lente is begonnen! Niet alleen om ons heen in de natuur, maar ook in de harten van de meeste mensen. Het is volop te merken op straat en in het park. Als de zon schijnt, is iedereen opeens zoveel aardiger en liever voor elkaar. Ouden van dagen krijgen een helpende hand toegestoken van een junk bij het nemen van een lastig stoepje. Skatende meiden worden lieflijk nagefloten door jongens met teveel testosteron in hun bloed. Een grote hond knipoogt naar de baltsende ganzen in het Noorderplantsoen in plaats van ze achterna te zitten. Kijk om je heen en je ziet het gebeuren. Ik ben ervan overtuigd dat de lente een sociaal, groen en vooral links seizoen is!

Deze verse Paas-Klinker, gefabriceerd op Stille Zaterdag en Paasmaandag, zit weer vol met opiniërende artikelen, oproepjes en fractiestukken. Veel leesvoer voor een vrij uurtje met een kop cappuccino op een terras in een flets aprilzonnetje. Vanaf nu hebben jullie als abonnees trouwens de keuze tussen een 'normaal' abonnement en een digitaal abonnement. Wanneer je papier wilt besparen en de Groene Klinker voortaan via e-mail wenst te ontvangen, stuur dan een mailtje aan klinker@groenlinksgroningenstad.nl. **GK**

Jorien Bakker,
hoofdredacteur

6 SEXY TRAM OF TOCH DE KABELBAAN?

10 DANKBAARHEID VOOR VRIJHEID

12 UITKERINGSGERECHTIGDEN AUTOMATISCH VERDACHTEN

DE PARTIJBREDE TOEKOMSTDISCUSSIE 06

BEWONING BRUILWEERING 11

VOORWAARTS MET HET FORUM 07

EUROPA IN 2030 14

AFVAL OP WOONSCHEPEN 08

OPROEP AAN ONDERNEMERS 16

Beginsel discussie in volle gang

De officieel georganiseerde discussie over koers, strategie en organisatie van onze partij zit nog in de voorbereidende fase, maar de discussie zelf is al volop aan de gang. Hier de stand van zaken en een aantal tips om mee te doen.

door Maaike Lievegoed

In de vorige Klinker beloofde ik meer nieuws over de discussie over koers, imago en cultuur van de partij. Over alle drie de onderwerpen bestaat onvrede, vandaar dat een groot deel van 2007 en 2008 gereserveerd is om de volgende vragen te beantwoorden:

1. Wat zijn onze idealen? Het is de bedoeling om het beginselprogramma op te frissen en tegen het licht te houden van het veranderende politieke speelveld.

2. Wat is onze strategie om die idealen te bereiken? Hoe krijgen we in parlementen en raden steun voor onze ideeën en voorstellen, hoe krijgen we steun van onze kiezers en hoe kunnen we samenwerken met en steun krijgen van maatschappelijke organisaties?

3. Hoe organiseren we onze partij opdat zij adequaat kan functioneren, als politieke organisatie en als vereniging? Bij dat laatste: hoe benutten we de inbreng van leden en werkgroepen beter, koppelen we lokale en landelijke politici beter en bevorderen we inbreng van interessante niet-leden?

Inmiddels is in de Partijraadsvergadering van 24 maart j.l. een planning en een organiserende commissie gepresenteerd. Tot ongeveer eind 2007 is de zogenaamde 'spuifase', waarin iedereen wordt opgeroepen zijn ideeën en meningen te

spuien en afdelingen en werkgroepen worden opgeroepen om discussies te organiseren. In september komt er een tweedaags forum, als officiële start van de discussie. Vanaf begin 2008 haalt de organiserende commissie de hoofdvragen en hoofddiscussiepunten uit alle ingekomen informatie. Op het 'toekomstfestival', dat in het voorjaar van 2008 wordt gehouden, is het de bedoeling om die hoofdvragen te beantwoorden. Daarna wordt er een stuk geschreven dat op het congres in het najaar van 2008 behandeld wordt, met eventuele wijzigingen van statuten en/of Huishoudelijk Reglement.

In onze afdeling hebben we twee gelegenheden gepland voor deze discussie: het politiek café van 19 juni a.s. en het afdelingsweekend, dat dit najaar weer zal plaatsvinden. Voor het politiek café (en waarschijnlijk een dagdeel van het afdelingsweekend) worden ook leden uit de provincie uitgenodigd. Het is voor veel kleine afdelingen namelijk niet mogelijk om zelf avonden te organiseren.

digitale discussie

Het is de bedoeling dat de discussie wordt gevoerd in werkgroepen en afdelingen, maar ook op een speciaal daartoe ingerichte website, die 'in de lente van 2007' in de lucht komt. Ik heb de website nog niet gevonden, maar discussiebijdragen kunnen wel gemaïld worden naar

evaluatie@groenlinks.nl. Dit is het adres voor de evaluatie van de afgelopen verkiezingscampagnes, dat naast verbeteringen voor de permanente campagne ook input voor de 'grote discussie' kan opleveren (zie oproep elders in deze Klinker). Mensen zonder e-mail die een bijdrage willen inleveren kunnen contact opnemen met het secretariaat: tel. 050-3189550.

Op de Partijraad van 24 maart is de daar ter plekke gepresenteerde samenstelling van de organiserende commissie afgekeurd omdat er teveel insiders in de commissie zaten. Ondertussen is een groep kritische GroenLinkers de discussie gestart met een manifest waarin zij hun kritiekpunten op een rij zetten. Dit haalde onlangs bijna alle kranten. Dit manifest kun je vinden via www.groenlinks.nl/partij/evaluatie/stukken of aanvragen bij ons secretariaat. Ook het huidige beginselprogramma, dat in 1992 door het congres is vastgesteld en nu wordt geactualiseerd, is hier te vinden.

Bij deze wil ik iedereen oproepen om 'alvast' te beginnen met lezen, nadenken, schrijven en discussiëren. Hoe meer mensen meedenken en meebeslissen over wat GroenLinks is en moet worden, hoe beter GroenLinks kan worden; hoe beter we daarna samen de schouders eronder kunnen zetten. **GK**

Redacteurs gezocht!

De redactie van de Groene Klinker zoekt vanwege het vertrek van de hoofdredacteur en een redactielid met spoed twee nieuwe redactieleden. Jeuken je vingers als je de Klinker leest? Kun je goed schrijven of vind je het leuk om andermans stukken te verbeteren? Heb je nog wat tijd over in je - waarschijnlijk reeds overvolle - agenda? Meld je dan snel voor meer informatie bij interim-hoofdredacteur Jorien Bakker (tel. 06-12528224) of stuur een e-mail aan klinker@groenlinksgroningenstad.nl.

Afvalscheiding, thuis of in de fabriek?

Het lot van de Groningse appel

In slechts 25% van de Groningse huishoudens wordt groente-, fruit- en tuinafval (gft-afval) gescheiden ingezameld door de gemeente. Waarom is dit percentage zo laag? En moeten we ons hierover opwinden? De weg van onze appelschillen onder de loep.

door Floor Haalboom

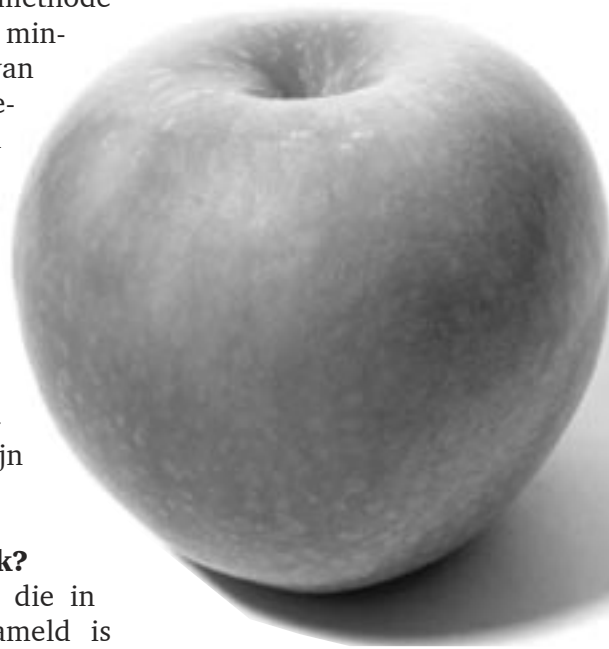
De gemeente heeft in 1999 besloten om met name in het centrum van de stad ondergrondse afvalcontainers te plaatsen, waarin huishoudelijk afval ongescheiden wordt ingezameld. Gescheiden inzameling van gft-afval achtte de raad destijds te duur. Ook was er de nieuwe mogelijkheid om afval in de afvalverwerkingsfabriek Vagron te scheiden en het organische deel ervan te vergisten. Groningen was de eerste provincie in het land die zo'n scheiding- en vergistinginstallatie instelde. De milieueffecten van deze methode waren volgens de raad minder negatief dan die van de verbranding van ongescheiden afval, ook zou de methode goedkoper zijn. GroenLinks stemde tegen het voorstel. De milieueffecten van scheiding in de fabriek en vergisting zijn misschien minder negatief dan die van afvalverbranding, maar nog altijd zijn het te negatieve effecten.

scheiden in de fabriek?

De hoeveelheid gft-afval die in Groningen wordt ingezameld is gedurende de afgelopen jaren drastisch gedaald. Deze daling is gedeeltelijk te wijten aan de daling van de totale hoeveelheid aangeboden afval dankzij het nieuwe Diftarsysteem. Diftar staat voor gedifferentieerde tarieven, ofwel 'de vervuiler betaalt'. Echter, vooral het in werking stellen van de scheiding- en vergistinginstallatie in 2000 heeft ervoor gezorgd dat er minder gescheiden gft-afval

wordt ingezameld.

In de Vagron fabriek worden metalen, papier en kunststof, én onze appelschillen met ander organisch materiaal en restafval van elkaar gescheiden. De organische fractie wordt vergist, waarbij 60% van het materiaal wordt omgezet in biogas. Dit gas wordt gebruikt om elektriciteit op te wekken, genoeg voor zo'n 6400 huishoudens. Een derde van de opgewekte elektriciteit wordt gebruikt in de fabriek, de rest wordt geleverd aan het openbare net. De resten van het afval die niet omgezet kunnen worden, worden verbrand in een

afvalverbrandingsinstallatie. Dit organische afval mag niet gecomposteerd worden, omdat er zware metalen uit het integraal ingezamelde afval in kunnen zitten.

Op korte termijn lijkt de keuze van de gemeenteraad begrijpelijk. Het rendement van gft-afvalscheiding is in stedelijk gebied vaak laag doordat mensen geen

tuinen hebben en het afval sterk vervuild is met anorganisch materiaal. Hierdoor kan compostering een dure methode worden. Ook is de milieubelasting van de verwerkingsmethode van Vagron en die van compostering van gescheiden ingezameld gft-afval vergelijkbaar volgens het milieueffectrapport van 2002 tot 2012 van het Afval Overleg Orgaan (AOO). De nadelen van de scheiding- en vergistingmethode komen voort uit het feit dat de resten alsnog verbrand moeten worden en de energetische kosten van deze methode erg hoog zijn. Bij compostering bestaan de negatieve effecten op het milieu vooral uit vermesting en verzuring.

scheiden aan de bron!

De resultaten van het rapport van AOO zijn enigszins misleidend. Gescheiden inzameling van gft-afval heeft wel degelijk voordelen boven de scheiding- en vergistingmethode. De verwerking tot compost zorgt ervoor dat de voedselkringloop beter gesloten wordt. Bovendien is het gebruik van compost in de landbouw voordelig voor het milieu. Volgens het Nutriënten Management Instituut te Wageningen is compost een zeer goed alternatief voor kunst- en varkensmest. Nutriënten komen gelijkmatig en over een lange periode vrij, waardoor de kans op uitspoeling naar het grondwater klein is. Gebruik van compost heeft dan ook minder vermesting tot gevolg dan

gebruik van kunstmest. Verzuring kan simpel worden tegengegaan door kalk door de compost te mengen, bijvoorbeeld door toevoeging van eierschalen. In de tweede plaats zijn er te weinig scheiding-, vergisting- en verbrandingsfabrieken om ál het afval te kunnen verwerken op de manier die Vagron nu toepast. Om storten of verbranden van het afval te voorkomen is het noodzakelijk dat een groot deel op een andere manier verwerkt wordt.

vergassing

Het belangrijkste argument voor het in stand houden van de gescheiden afvalinzameling is echter de ontwikkeling van een nieuwe

verwerkingsmethode waarvoor gescheiden organisch materiaal noodzakelijk is: vergassing. Volgens het AOO rapport is dit de milieuvriendelijkste methode. Hierbij wordt het gft-afval in gedroogde vorm en onder invloed van hoge temperaturen in gassen omgezet die kunnen worden bijgestookt in een energiecentrale. Zo draagt de methode bij aan vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. De hoeveelheid restafval blijft beperkt en is weinig vervuild. Op het moment is deze methode nog toekomstmuziek, maar de overheid zal rekening moeten houden met de noodzaak van afvalscheiding wanneer vergassing van gft-afval

in praktijk gebracht kan worden. Wat nu zelf te doen in een stad waar gft-afvalscheiding niet mogelijk is? Wanneer je een tuin bezit, kun je de appelschillen het beste in je eigen compostbak gooien. Je hoeveelheid ingeleverd afval wordt er door gehalveerd. Verder is het van belang al het afval dat wél gescheiden wordt ingezameld, ook inderdaad gescheiden in te leveren. Het allerbeste is te zorgen voor zo min mogelijk afval in de vuilniszak. Want hoe je het ook wendt of keert, onze grote hoeveelheid afval op zich, zorgt voor het verlies van grote hoeveelheden grondstoffen en energie en is enorm belastend voor het milieu. **GK**

Makro: groothandel of warenhuis?

Voor de zomer van 2006 werd een motie van GroenLinks aangenomen, waarin wij het college van B&W vroegen een onderzoek te doen naar het mogelijk verkopen aan particulieren door groothandel Makro. In januari 2007 stuurde het college de gemeenteraad een brief waarin stond dat Makro goed aan toegangscontrole deed en dat er zodoende niet in strijd met het bestemmingsplan werd gehandeld door detailhandelsactiviteiten te ontplooiën, waar dat volgens het bestemmingsplan niet mag.

De GroenLinks-fractie was niet overtuigd en had gevraagd om agendering voor de commissie Werk en Inkomen. Ik gaf daar aan dat uit praktijkervaringen uit onze omgeving geconcludeerd kan wor-

den dat het toegangssysteem beslist niet waterdicht is en dat er veel combinatieverkoop plaatsvindt (je koopt iets voor de zaak en neemt een paar kratten bier mee voor eigen gebruik). Makro verkoopt ook dingen als snowboards, waarbij je nauwelijks een koppeling met een bedrijfsmatige activiteit kunt verzinnen. Op hun website kun je bij diverse vestigingen foto's laten afdrucken en in de aanbieding waren rond 14 maart de schoonmaakmiddelen voor de grote voorjaars schoonmaak. De Paasfolder biedt onder andere damesschoenen en tennisballen. Klinkt dat als een groothandel?

Mogelijke oplossingen om misbruik wat moeilijker te maken, zijn het niet meer toestaan van contant betalen, losse verkopen te beperken en meer in grootverpakking te verkopen. Maar wethouder Dijkstra zei dat niet te kunnen afdwingen en hooguit nog een keer met Makro te kunnen overleggen. Hij gaf wel toe dat de verhalen die hem bereiken hem zorgen baren, maar zag geen andere wettelijke mogelijkheden dan de huidige manier van handhaven (de toegang bij Makro controleren). De andere fracties waren over het algemeen wel overtuigd van het

probleem, maar liepen ook tegen de handhavingmogelijkheden aan.

Op landelijk niveau is het MKB in gesprek met het ministerie van Economische Zaken om te proberen hier iets aan te doen, want Groningen is zeker niet de enige stad waar de kleine(re) middenstanders problemen hebben met Makro. Ondertussen wachten wij de toegezegde evaluatie van het huidige handhavingsbeleid maar af en hopen we dat tegen die tijd er meer wettelijke middelen zijn om ons bestemmingsplan op dit punt beter te kunnen handhaven. **GK**

Annie Postma

FRACTIE

GroenLinks voor de tram en tegen de kabelbaan

In februari ging de raad akkoord met het voorstel om de tram in Groningen te laten terugkeren. Deze maand stemde GroenLinks tegen de aanleg van een kabelbaan, terwijl de hele oppositie voor verder onderzoek was. Hoe is dit met elkaar te rijmen? Bij een tram denken Nederlanders aan de rammelbakken die in de Randstad rijden, maar dat is een verkeerde associatie. Trams van de nieuwe generatie - al in gebruik in Duitsland, België en Frankrijk - zijn comfortabel, snel, licht en maken nauwelijks geluid. Ze zoeven door de stad. Kortom, de nieuwe tram is sexy.

Wij zijn enthousiast over de tram. De tram structureert de ruimtelijke ordening van de stad en past in het door ons gesteunde beleid van de compacte stad en de Regiovisie, waarin we kiezen om werken en wonen te concentreren. Bovendien past de tram in een duurzaam mobiliteitsbeleid, waarbij de rol van de auto wordt beperkt. De leefbaarheid wordt zo zeker gesteld. De capaciteit van de binnenstad om meer autoverkeer of bussen te accommoderen is erg beperkt. Ook de ringweg zit aan zijn maximum. Daarom moet er een gecombineerde aanpak volgen: inzetten op de fiets, stimulering van het OV door de regiotram en aanleg van transferia aan de rand van de stad. Ook worden de ringwegen aangepakt via de inzet van Langman-gelden. Het geheel van deze aanpak houdt de stad bereikbaar.

regionale bereikbaarheid

GroenLinks is blij met het doortrekken van de tramlijn naar de gemeenten rondom de stad. Door de regiotram hoeven reizigers minder over te stappen en neemt de frequentie van openbaar vervoerslijnen toe. Ook de provincie beschouwt het probleem van het verkeer in de stad als haar probleem. Dit zal voor de financiering ook gevolgen moeten hebben. Bij de uitvoering moet er zorgvuldig worden gekeken naar verkeersveiligheid en de samenhang tussen fietsverkeer en tramtracé. Ook moet de komst van de tram leiden tot netto meer openbaar vervoer.

Voor de behandeling van dit voorstel kon er een referendum aangevraagd worden. Dat is niet gebeurd en dit past bij de stemming in de stad. Groningers zijn zelfbewuster en trotser aan het worden. Wij hebben een mooie stad en weten wat er moet gebeuren. Laten we niet langer wachten, maar doorgaan met investeren in onze stad en hopelijk komen de randstedelingen dan in 2014 naar het Groninger Forum via de Zuiderzeelijn en de tram. Wat ons betreft gaat de tram zo snel mogelijk in onze stad en regio rijden.

kabelbaan

Daar hoort dan ook een kabelbaan bij, is misschien de eerste indruk. Wij hebben echter kritiek op het rapport over de kabelbaan van de Groninger City Club, het UMCG en Marketing Groningen. Ook bestaan er principiële verschillen van mening tussen GroenLinks en deze club. Wij vinden de kabelbaan ongewenst in het beschermde stads-

gezicht op de route tussen UMCG en het Groninger Forum. Welke route je ook neemt, er zijn grote inpassingproblemen. Je ontkomt er niet aan om over en langs huizen te gaan, het levert vragen op waar de palen moeten staan en discussies over aantasting van privacy.

De conclusie is dat we het dan alleen over het deel van de overkant van de Euroborg naar het UMCG moeten hebben. De vraag daarbij is: voor welk probleem is dit een oplossing? Er is een goed alternatief, namelijk de P+R busjes, in samenhang met de toekomstige tramverbinding Meerstad. Het gebied dat door de kabelbaan verzorgd moet worden is te groot: vanaf het nieuwe treinstation bij het Europapark tot aan de IKEA. Mensen moeten eerst flink lopen voordat ze bij de kabelbaan zijn. Bovendien kunnen auto's uit de regio beter buiten de ringweg worden opgevangen. Deels bij de oude skivijver, maar nog meer bij het nieuwe Transferium Driebond. Een ander bezwaar is dat veel gebruikers van de kabelbaan verder willen dan het UMCG. Zij moeten dus nog een keer overstappen. De P+R busjes rijden wel door naar de binnenstad - net als de tram van Meerstad in de toekomst.

Onze conclusie luidt dat de kabelbaan slechts een deel van het traject beslaat én concurreert met de P+R busjes en de toekomstige tram. Je moet als gemeente niet willen meewerken aan een vervoerssysteem - ook al wordt dat door anderen betaald - dat concurreert met je huidige systeem.

toeristische trekpleister?

Het kabelbaanonderzoek laat nog veel vragen onbeantwoord. Er zijn in het rapport geen aanknopingspunten te vinden waarom de optimistische aannames over de verwachte reizigers kloppen. Hoewel de kabelbaan door sommigen als een toeristische trekpleister wordt beschouwd, is het de vraag of dat tienduizenden reizigers trekt. Bovendien zijn de kosten waarschijn-

FRACTIE

lijk zwaar onderschat. Dan valt de basis voor de sluitende begroting en daarmee de aanleg weg. Gezien de kritiek lijkt het ons beter nu te stoppen. De oppositie wil wel nader onderzoek. Dat komt misschien omdat het besproken rapport ver onder de maat was. Daarnaast speelt mee dat

de oppositie net als de PvdA vindt dat het college te bot met de initiatiefnemers is omgegaan. Eerst wel een onderzoek ondersteunen, dan kun je niet zo maar de stekker eruit trekken. Wij geven samen met de SP de voorkeur aan helderheid. Er zit geen perspectief in de kabelbaan.

De PvdA heeft grote kritiek op het onderzoek en denkt dat er na een goed onderzoek geen private partij zal zijn die de kabelbaan zal willen exploiteren. Wij zeggen liever meteen dat we er geen heil in zien. **GK**

Hans-Paul Klijnsma

NL Architects bouwt het Groninger Forum

In februari stond in de Groene Klinker al dat het keuzeproces voor het nieuw te bouwen Groninger Forum een groot succes is geworden. De mediabelangstelling en de opkomst waren groot en er was een duidelijke winnaar: NL Architects. Deze kon echter nog niet direct aan de slag. De gemeenteraad moest eind maart nog het definitieve besluit nemen wie het Groninger Forum mocht bouwen.

In die raadsvergadering was het geen verrassing meer dat de raad massaal voor het ontwerp van NL Architects koos. Ook wij hebben dat

gedaan, maar het was voor ons geen automatisme. Ondermeer omdat het ontwerp van Erick van Egeraat, dat nipt als tweede was geëindigd, in de GroenLinks fractie de meeste steun had.

Belangrijk voor de fractie om ook voluit te kiezen voor het ontwerp van NL Architects waren de argumenten die begin maart werden gegeven bij de informatieavond van de beoordelingscommissie. Kort gezegd heeft het ontwerp van Van Egeraat twee grote nadelen. Het is niet zeker of de buitenkant van albast wel zo gedetailleerd gebouwd kan worden als op de maquette. Dat is een groot en onwenselijk risico. Door de kelder verdieping in het ontwerp, zal de ondergrondse parkeergarage aanzienlijk duurder worden.

de domeinen

Het ontwerp van NL Architects heeft volgens de commissie juist een aantal pluspunten. Ze hebben de beste invulling gegeven van ongeveer het belangrijkste onderdeel van het Forum: de domeinen. Dat is achteraf gezien frappant, want

het was juist Kamiel Klaasse van NL die, op de bijeenkomst in de Martinikerk waarbij de architecten hun ontwerpen presenteerden, zei dat niemand eigenlijk wist wat een domein nu eigenlijk is. Zij zijn dus zelf tot de beste oplossing gekomen! Net zoals ze, ook volgens de toekomstige gebruikers, de functie het gebouw goed doordacht hebben.

Een nadeel van dit ontwerp is wel dat het plein voor het gebouw, de Nieuwe Markt, op het oog niet voldoet aan de voorwaarden voor een sfeervol plein. Door de grote openingen aan de zijkanten van het Forum heeft het plein bijvoorbeeld bijna geen gesloten wanden en is niet in z'n geheel te overzien. De commissie stapte daar wat luchtig overheen. Zo is gezegd dat het feit dat de ingang aan de zijkant zit weliswaar een nadeel is, maar wel spannend. In de raadsvergadering heeft het college van B&W beloofd dat de Nieuwe Markt de volle aandacht krijgt om te zorgen dat het wel een sfeervol plein wordt. **GK**

Drewes de Haan

FRACTIE

Nieuw muziekprogramma van het '4 Mei-Projekt'

Het koor '4-Mei Projekt' brengt deze maand de discussie over intolerantie en polarisatie op het muziekpodium. In een theatrale setting worden twee nieuwe Nederlandse composities van Bernard van Beurden en Frank Deiman ten gehore gebracht. Beiden zijn een reactie op de ontwikkelingen in Nederland.

Frank Deiman schreef op basis van het gedicht 'Monoloog over

Holland' van Ilja Pfeijffer een compositie voor een vierstemmig koor en ensemble. Compositorisch is het een bewerking van de melodie van het Wilhelmus.

Bernard van Beurden schreef de compositie en het libretto 'Waarom wij zingen', gebaseerd op interviews met allochtone en autochtone Nederlanders en bestaande tekstfragmenten. Het resultaat is een moderne cantate met theatrale vormgeving.

De concerten:

18 april 20:00 uur in De Klinker te Winschoten

22 april 15:30 uur in Podium Mozaiek te Amsterdam

26 april 20:15 uur in De Tamboer te Hoogeveen

4 mei 21:00 uur in De Oosterpoort te Groningen

Kijk voor meer info op www.4meiprojekt.nl. **GK**

Een IBA als duurzamer en goedkoper alternatief

Woonschepen en riolering, een milieuvriendelijke combinatie?

Binnenkort moeten er in Groningen knopen worden doorgehakt over de afvalwaterzuivering van woonschepen. Op dit moment lozen de woonschepen op het oppervlaktewater en de meest voor de hand liggende oplossing is aansluiting op de riolering. Maar is dat wel de beste oplossing? Zo'n aansluiting is erg duur en niet per definitie de meest milieuvriendelijke oplossing.

door Harm van der Veen

In het kader van de vanuit Brussel geregisseerde 'Wet verontreiniging oppervlaktewater' (Wvo) moest er in 2002 een oplossing komen voor de aansluiting van woonschepen op de riolering. Aangezien dit hoge kosten met zich mee brengt, besloot de gemeente in overleg met het Woonschepencomité Groningen toen tot een typisch Nederlands poldercompromis. Door de Diepenring en andere ligplaatsen tot open riool te verklaren, loosden de boten hun afvalwater officieel niet langer op het oppervlaktewater maar op het riool. Het gevolg was dat er aan de lozingen niets veranderde maar dat de woonschipbewoners wel rioolheffingen betalen.

De gemeente dacht waarschijnlijk eenvoudig uitstel of zelfs afstel te krijgen voor een ingewikkeld probleem. Het aansluiten van woonschepen op de riolering heeft namelijk nogal wat voeten in de aarde. Niet alleen zijn niet alle ligplaatsen in de buurt van rioleringsbuizen, maar ook zijn woonschepen, in tegenstelling tot huizen, net stekelvarkens. Overal waar een wasbak of een gootsteen zit, komt een leiding naar buiten. Aansluiting op de riolering brengt met zich mee dat al die buizen via een binnenrioleringsysteem ergens samen moeten komen.

Nu nadert echter het tijdstip dat de eisen aangescherpt worden en men hier niet langer om een echte oplossing heen kan. Cynisch genoeg heeft dit juist door het

eerdere compromis dure gevolgen voor de gemeente. Aangezien woonschipbewoners nu rioolheffing betalen is de gemeente en niet de woonschipbewoner (financieel) verantwoordelijk voor die aansluiting. Die kosten zijn echter hoog. Voor een reguliere aansluiting op de riolering gaat het met de 340 woonschepen die er in de gemeente liggen tussen 4 en 9 miljoen euro kosten (bron: gemeente Groningen en Grontmij).

een duurzaam alternatief

Er is echter een alternatief. Men kan aansluiting op de riolering voorkomen door een systeem voor de Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA) dat ter plekke zuivert en slechts schoon water loost op het oppervlaktewater. Deze systemen zijn vaak groot, duur en energie-intensief. Het centrum voor ecologische technieken De Twaalf Ambachten en het ingenieursbureau ADT hebben echter een systeem ontwikkeld dat door gebruik te maken van ecologische technieken op alle fronten bespaart. Het systeem bestaat uit een droogtoilet en een integraal IBA-systeem voor afvalwaterbehandeling, met een vuilwatertank, een zogeheten kamerplantenfilter, een vetvang en alle bijbehorende technische voorzieningen zoals leidingen en pompen.

het Nonolet

Het door De Twaalf Ambachten ontwikkelde droogtoilet Nonolet heeft geen water nodig omdat niets wordt weggespoeld. Het Nonolet bestaat uit een rede-

lijk standaard toiletombouw met daarin een reukloos reservoir. De urine loopt aan de onderkant het waterzuiveringssysteem in, de zak uit het reservoir kan na ongeveer veertig toiletbezoeken in de gft-bak worden gedeponeerd. Compostfabrieken zijn blij met dit verrijkt gft-afval. Het verhoogt de kwaliteit van de compost en is bij toepassing van de nieuwste verwerkingsmethodes zelfs een uitstekend product voor de fabricage van groene stroom.

Door zo'n droogtoilet te gebruiken wordt er enorm veel water bespaard. Niet alleen is dat een besparing op zich, maar het betekent ook dat het zuiveringssysteem een kleinere capaciteit en dus omvang kan hebben. Dit ook mede omdat het water geen fecaliën bevat die normaal gesproken het huishoudelijk afvalwater behoorlijk vervuilen. Omdat er geen fecaliën en WC-papier meer in het afvalwater zit kan er ook flink bespaard worden op de binnenriolering die de verschillende afvalpunten op het schip aan elkaar verbindt. Er kan namelijk met veel dunnere buisdiktes gewerkt worden, op een boot een niet te onderschatten voordeel.

het kamerplantenfilter

Het kamerplantenfilter is een zuiveringsfilter met minimale afmetingen van 60 x 60 x 90 cm (voor gebruik door twee personen). Het filter is beplant met kamerplanten en is gebaseerd op het beproefde helofytenfilter, zoals dat in de jaren tachtig en negentig bij De Twaalf Ambachten is ontwikkeld en getest. Uiterlijk lijkt het een forse houten plantenbak die niet

misstaat in de gemiddelde huiskamer. Van binnen zijn het verschillende bakken waar het water doorheen voert, elke bak zet op haar eigen ecologische wijze haar eigen deel van de afvalstoffen om. Aan de onderkant komt er water uit dat schoon genoeg is voor lozing op het oppervlaktewater. Er hoeft dus niet meer aangesloten te worden op de riolering omdat er geen afvalwater meer is.

Doordat de gehele zuivering een biologisch proces is, gebruikt het amper stroom (alleen voor de pompjes) en hoeven er geen verdere afvalstoffen uit het filter verwijderd te worden. Ook het verdere onderhoud van het systeem is zeer eenvoudig.

Maar de meest interessante besparing is de prijs. Zelfs als de gemeente alle kosten, dus ook die op het schip zelf, op zich neemt, is men veel goedkoper uit. Dit systeem kost namelijk inclusief installatie tussen de 5500 en 8000 euro per schip. Voor alle 340 schepen zou men tussen de twee en drie miljoen euro kwijt zijn, de besparing kan dan dus oplopen tot zeven miljoen euro (Bron: ADT en De Twaalf Ambachten).

nadelen

Vooraf voor de woonschiphbewoner heeft het nog wel een paar nadelen. Voor het eerste toiletbezoek is het vaak even wennen om gebruik te maken van het Nonolet. Mensen blijken het toch een raar idee te vinden om niet door te trekken en hun 'rommel' gewoon achter te laten na het zo nodig met een papiertje te hebben afgedekt. Daarnaast kost het kamerplantenfilter natuurlijk wel een vierkante meter aan ruimte in de kamer. Woonschepen zijn meestal niet al te ruim dus het kan even puzzelen zijn om het juiste plekje te vinden dat ook nog genoeg zonlicht heeft. Daar staat dan weer tegenover dat je een mooie plantenbak hebt die je nooit water hoeft te geven.

de juiste stimulans

Het huidige college heeft verstaande duurzame voornemens en het mag duidelijk zijn dat dit helemaal in dat beleid past. Zeker omdat de duurzame oplossing hier ook nog eens goedkoper is. Gezien de aard van het systeem ligt het echter wel voor de hand dat woonschiphbewoners vrijwillig voor deze oplossing moeten kiezen. Maar dat kun je natuurlijk wel stimuleren.

Op basis van het GroenLinks initiatiefvoorstel van Drewes de Haan heeft de gemeente begin dit jaar besloten dat woonschiphbewoners met een IBA (dat kan dus ook een minder duurzaam exemplaar zijn) geen rioolheffing meer hoeven te betalen. Waarschijnlijk gaan de

waterschappen in reactie daarop ook de zuiveringsheffing kwijtschelden.

Dat is een mooi begin, maar het kan nog verder gaan. Wanneer een woonschiph op de riolering wordt aangesloten, dient de bewoner waarschijnlijk zelf de kosten voor de binnenriolering en voor de aansluiting naar het rioolpunt op de wal te betalen. Dat is al gauw 2000 euro, maar kan afhankelijk van het schip gemakkelijk oplopen tot veelvoud daarvan (Bron: Gemeente Groningen). De gemeente kan besluiten dat de volledige kosten slechts voor een duurzame oplossing vergoed worden. De gemeente spaart dan niet alleen geld, maar vooral ook het milieu. **GK**

De invulling van 4 en 5 mei Dankbaarheid voor vrijheid

Minstens één keer per jaar laait de discussie weer op: is het nog zinvol om de huidige viering van 4 en 5 mei te handhaven? Of moet deze misschien een andere invulling krijgen? Een ander geluid in dezelfde discussie is om dodenherdenking en bevrijdingsdag maar helemaal af te schaffen.

door Gijs van der Kroef

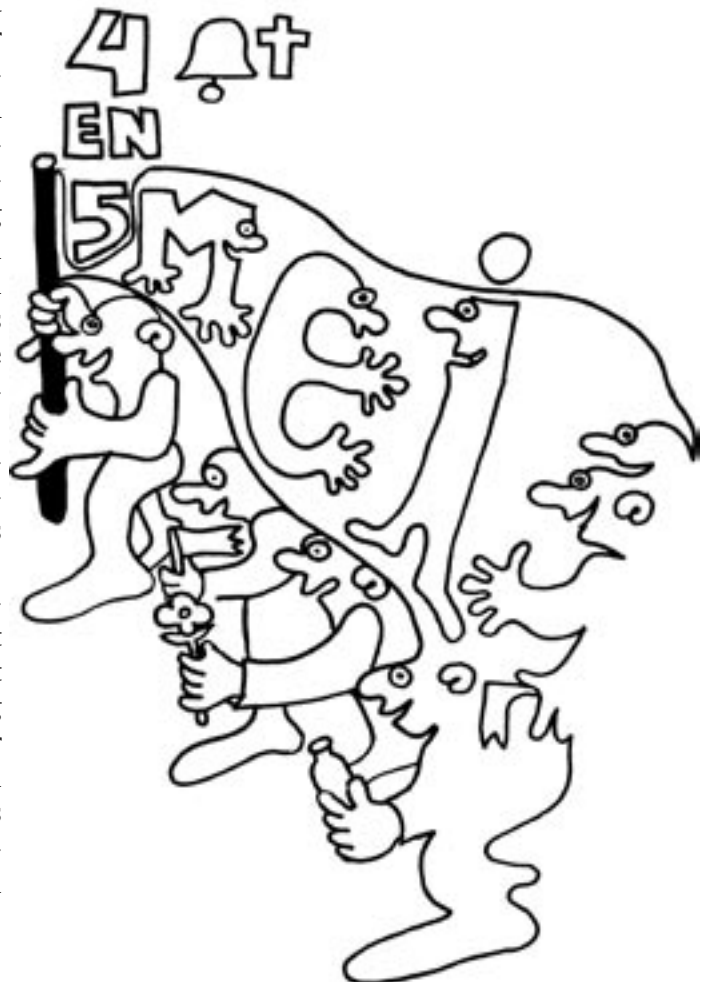
Voor veel jongeren is het steeds lastiger voor te stellen wat er nu daadwerkelijk is gebeurd in de Tweede Wereldoorlog. Natuurlijk, iedereen heeft geschiedenis (gehad) op de basis- en middelbare school. De meeste feiten zijn dan ook wel bekend bij jongere generaties. Iedereen heeft wel gehoord van Hitler, de jodenvervolging, D-day en uiteindelijk de bevrijding. Echter, naarmate de tijd vordert, is de kans aanwezig dat de Tweede Wereldoorlog op hetzelfde abstracte niveau als bijvoorbeeld de 80-jarige oorlog belandt. Een oorlog uit een grijs verleden waarvan je feiten moet kennen voor het eerstkomende proefwerk. Een zeker persoonlijk gevoel dreigt verloren te gaan. Immers, Nederlandse jongeren én hun ouders hebben de oorlog niet aan de lijve meegemaakt. Van de huidige generatie scholieren hebben vaak ook hun grootouders de Tweede Wereldoorlog al niet meer (bewust) meegemaakt.

verschuiving van betekenis

Natuurlijk is het heel mooi dat Nederland al meer dan zestig jaar verstoken is van directe oorlogsvloeden. Dit moeten we koesteren. Dáár zit hem nu net de link met dodenherdenking en bevrijdingsdag. Het lijkt er op dat steeds meer mensen denken dat vrijheid een vanzelfsprekendheid is. Een blik niet eens zo heel ver over de grens, leert dat deze vanzelfsprekendheid een illusie is. Het laatste decennium staat 4 mei steeds meer in teken van oorlogsslachtoffers in het algemeen in plaats van specifiek

de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. In samenhang hiermee staat bij bevrijdingsdag het begrip vrijheid centraal en niet meer zo zeer de bevrijding van de nazi's. Met dit proces is op zich niets mis. Sterker nog als je met het veralgemeniseren van deze dagen een breder publiek kan aantrekken, moet je gebruik maken van zo'n gelegenheid. De verschuiving van de betekenis van 4 en 5 mei is dus geen slechte ontwikkeling. Wat echter mijns inziens heel belangrijk is, is dat deze verschuiving niet plaats maakt voor een verlating van de oorspronkelijke betekenis. Er moet dus te allen tijde een koppeling blijven met de Tweede Wereldoorlog. Dit kan nu nog door ouderen die vertellen over hun oorlogservaringen. Rond de 60-jarige bevrijding van Nederland zond bijvoorbeeld zowel de NOS als TV-Noord enkele aangrijpende documentaires uit. Uit zulke verhalen blijkt hoe verschrikkelijk mis het kan gaan, als er géén vrijheid is. Ook blijkt hieruit – en dat is misschien nog wel belangrijker – dat Nederland geen vrij land was geweest als de bevrijding niet had plaatsgevonden.

Alleen al om deze laatste reden heeft iedereen de morele plicht de bevrijders van toen dankbaar te zijn. Dankzij hun inzet, genieten wij onze vrijheid. Hoe simpel het tekstje 'zij die vielen voor ons' dan ook mag zijn, het is een zinsnede waar we (minstens) één keer per jaar bij stil moeten staan. Vandaar de twee minuten stilte op 4 mei. Dankbaarheid voor vrijheid. Een accentverschuiving voor deze dankbaarheid naar besef van de niet-vanzelfsprekendheid van vrijheid is heel goed denkbaar. Een totale loskoppeling van de Tweede Wereldoorlog echter niet. **GK**

Ruimere gedoogtermijn voor Bruilweering

In de gemeenteraadsvergadering van 28 maart j.l. besprak de gemeenteraad het 'Plan van Aanpak Bruilweering'. Bruilweering is een volkstuinencomplex aan de westkant van de stad langs de A7. Een deel van de percelen wordt al jaren permanent bewoond en in sommige gevallen is er sprake van illegale bouwactiviteiten. De gemeente heeft dit echter jarenlang gedoogd. Het gevolg: een terrein dat geleidelijk steeds verder versteent. De centrale vraag die wat GroenLinks betreft dan ook voor de hand lag was: hoe willen we ervoor zorgen dat Bruilweering weer een volkstuincomplex wordt, waar niet permanent gewoond wordt en waar geen illegale bouwactiviteiten plaatsvinden? Daarbij spreekt het voor zich dat dit wel op een sociale manier moet gebeuren.

In het voorstel van het college van B&W werd voorgesteld eerst de illegale bewoning aan te pakken en daarna de illegale bebouwing. Met betrekking tot illegale bewoning stelde het college een aantal categorieën voor: sociaal zwakkeren en mensen die onder het zogenaamde 'overgangsrecht' vallen. Dat laatste houdt in dat men een perceel bewoont op basis van een vorig bestemmingsplan. Zij mogen blijven zo lang ze willen. Op voorstel van GroenLinks zijn daar mensen die een zogenaamde

'woonvergunning' van de gemeente Eelde hebben nog bijgekomen. Ook voor deze groep geldt immers dat ze niet hadden kunnen weten dat ze niet op Bruilweering mochten wonen.

andere woonruimte zoeken

Voor de overigen wordt gekeken naar de datum van 1 juni 2001. Op deze datum heeft de gemeente alle gebruikers van Bruilweering per brief en via grote borden bij de ingang laten weten dat permanent wonen niet is toegestaan. Het college stelde voor dat bewoners van voor die datum vijf jaar, en bewoners van na die datum twee jaar de tijd krijgen om andere woonruimte te zoeken. Over de laatste groep was weinig discussie: de raad was unaniem van mening dat deze mensen zich op Bruilweering hebben gevestigd in de wetenschap dat ze op last van de gemeente ooit naar andere woonruimte zouden moeten uitzien. Wel was er nog wat discussie over wat voor termijn redelijk is voor deze groep. Wethouder Frank de Vries gaf ons gelijk in de constatering dat dit op gevoel is gebaseerd. Het is moeilijk te zeggen wat nou een redelijke termijn is. Op voorstel van SP, VVD en GroenLinks is daarom besloten deze termijn te verlengen naar 3,5 jaar. De PvdA steunde deze motie ook.

De andere partijen waren echter tegen de motie, omdat ze pas over de uitgangspunten van het Plan van Aanpak wilden beslissen wanneer de inventarisatie van het terrein helemaal af zou zijn. Dat is in de ogen van GroenLinks de omgekeerde wereld: je hebt principiële redenen om op een bepaalde manier te handhaven en die pas je niet aan als geval x vaker voorkomt dan geval y. Het is immers niet zo dat overtredingen minder erg worden als er minder of juist meer mensen zijn die ze begaan. Wij gaven in onze bijdrage aan

dat er gehandhaafd moet worden, omdat het onrechtvaardig is tegenover Bruilweeringgebruikers, die zich juist wél aan de regels hebben gehouden, om alsnog tot in lengte van dagen te gaan gedogen. Daarnaast staat het geval Bruilweering niet op zich: je kunt niet zeggen dat het bestemmingsplan op de ene plek wel moet worden nageleefd en op de andere niet. Door het afwijzen van een langere termijn gaven deze fracties bovendien aan niet uit te sluiten dat de uitgangspunten ook wel eens minder sociaal zouden moeten worden.

GroenLinks vindt dat de gebruikers van Bruilweering lang genoeg in onzekerheid hebben gezeten en dat er nu duidelijkheid moet komen. Vandaar dat we een voorstel tot uitstel van het Plan van Aanpak niet hebben gesteund. Wethouder De Vries heeft toegezegd de raad te informeren over de individuele gesprekken die gevoerd zullen worden met de bewoners. Daarbij zal, binnen de gestelde uitgangspunten, zoveel mogelijk per geval bekeken worden wat de beste oplossing is. **GK**

Linda Voortman

FRACTIE

Uitkeringsgerechtigd of verdacht? **Sociale onzekerheid**

Volgens de mensenrechtenverdragen van de Verenigde Naties en de Europese Unie is de overheid verplicht om haar burgers een sociaal zekerheidssysteem te bieden. Vanaf de jaren '90 is dit zekerheidssysteem systematisch uitgehold. Het parlement heeft wetten aangenomen waardoor toegang tot diverse sociale uitkeringen is ingeperkt. Het verlenen van deze uitkeringen wordt steeds meer als een gunst dan als een recht beschouwd. En het verlenen van die gunst wordt met harde hand bewaakt.

door Lidwien Schuitemaker

Sinds de invoering van de wet Werk en Bijstand bestaat niet meer het recht op bijstand voorop, maar de plicht om te werken. In deze wet is het begrip 'passende arbeid' verdwenen en alle arbeid passend verklaard. Dit betekent dat bijstandsgerechtigden met een arbeidsverplichting alle werk moeten aanvaarden, ongeacht hun werkervaring, opleiding en interesse. Hiermee overtreedt de Nederlandse overheid verschillende internationale mensenrechtenverdragen. Dat alle arbeid passend is geworden, heeft tot gevolg dat hoger op-

geleiden gedwongen worden lager of ongeschoold werk te aanvaarden. Daarmee drukken zij de ongeschoolden uit de arbeidsmarkt.

Wat arbeidsongeschiktheid betreft is wettelijk gezien iemand alleen nog arbeidsongeschikt wanneer hij volledig is afgekeurd. De afkeuringnormen zijn aangescherpt, waardoor keuringsartsen gedwongen worden mensen geheel of gedeeltelijk goed te keuren die volgens de oude wet geheel of grotendeels waren afgekeurd. Verscheidene keuringsartsen hebben inmiddels ontslag ingediend omdat zij deze gang van zaken voor zichzelf moreel niet kunnen verantwoorden. Wie niet meer volledig is afgekeurd verliest zijn recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering en komt

in de bijstand terecht, met als gevolg verlies van eigen huis en andere bezittingen.

geschuif met AOW-gelden

Voor financiering van de ouderdomsvoorziening werd aanvankelijk een aparte pot in het leven geroepen, waarvoor iedere Nederlandse burger van zijn 15e tot 65e levensjaar jaarlijks 2% premie betaalde. Deze gelden werden uitsluitend besteed aan het uitkeren van AOW-pensioenen. Wim Kok heeft er tijdens zijn ministerschap voor gezorgd dat deze gelden in de algemene middelen terecht kwamen. Dit had tot gevolg dat niet meer duidelijk is welk deel van de gelden uit de algemene middelen AOW-premiegeld zijn. Verdere fiscalisering van de AOW zal ertoe leiden dat de AOW-uitkering nog verder losgekoppeld gaat worden van de hiervoor betaalde premies. De hoogte van deze uitkering gaat jaarlijks afhangen van de hoeveelheid middelen in de algemene pot die men hiervoor beschikbaar wil stellen. Daarmee wordt de ouderdomsvoorziening als veiliggestelde volksverzekering feitelijk afgeschaft. En dit leidt tevens tot de mogelijkheid om werkenden en bejaarden tegen elkaar uit te spelen, omdat de AOW uit de algemene middelen wordt betaald.

criminalisering

Met de verslechtering van de sociale zekerheidswetten zijn ook de fraudebepalingen en

controlemethoden verscherpt. Er is een apart instituut opgericht voor de bestrijding van sociale zekerheidsfraude, de SIOD. Medewerkers van deze dienst zijn verplicht jaarlijks een van tevoren vastgesteld aantal fraudegevallen op te sporen. Om deze norm te halen krijgen bijstandsgerechtigden en oude bejaarden bij 'vermoeden' van fraude onverwacht huisbezoek. Zij worden 's nachts van hun bed gelicht en onderworpen aan urenlange verhoren. Ook krijgen zij valse procesverbalen overhandigd ter ondertekening. Onlangs diende een bejaarde van 81 jaar bij de Nationale Ombudsman een klacht in dat zij gedurende vijf uren door een ambtenaar van de Sociale Verzekeringsbank was verhoord. In antwoord op de klacht antwoordde deze bank dat ze wettelijk gezien de vrouw zes uur lang hadden mogen verhoren.

Fraudebeschuldigingen jegens be-

jaarden en bijstandsgerechtigden betreffen vaak het niet opgeven van samenwonen. AOW-premie wordt een leven lang per individu afgedragen maar een bejaard echtpaar krijgt maar iets meer dan een AOW uitkering voor één persoon. Als één van beide echtgenoten overlijdt, vervalt het overgebleven deel van de door hem of haar betaalde AOW-premie aan de staat. Als van twee echtparen elk een partner is overleden en de twee overgeblevenen besluiten tot samenwonen, hoeft de staat maar de uitkering van één persoon te betalen, en niet die van vier personen. Is het niet de staat die hier steelt, in plaats van de bejaarden?

alternatief

Veranderde wetgeving en uitkeringspraktijk zorgen ervoor dat elke uitkeringsgerechtigde als potentiële crimineel wordt beschouwd. Hij wordt gezien als iemand die

erop uit is misbruik te maken van overheidsvoorzieningen waar hij sowieso eigenlijk geen recht op heeft. Generaties worden in dit spel van verdachtmakingen tegen elkaar uitgespeeld. De voorzieningen zouden teveel geld kosten, wat door de jongeren betaald moet worden. Vergeten wordt dat elke bejaarde een leven lang voor zijn AOW premie heeft betaald. Vergeten wordt ook dat zieken en andere uitkeringsgerechtigden meestal buiten hun schuld werkloos zijn. Wat zal de toekomst deze mensen brengen: dwangarbeid en een euthanasiepil? Werkelijke individualisering van sociale uitkeringen, of nog beter, een basisinkomen voor iedereen, zou een hoop ellende en geld besparen. De grond om uitkeringsgerechtigden als crimineel te beschouwen zou erdoor verdwijnen en het dure controleapparaat om fraude te bestrijden zou overbodig worden. **GK**

BEWEEGREDENIEN

Micro universums

Mensen in de trein leven in een eigen luchtbel, een soort universumpje op zichzelf. Daarin kunnen ze doen en laten wat ze willen, zonder dat anderen hen daarbij storen. Dat hun universumpje zich in een mudvolle intercity bevindt, is daarbij niet relevant.

Ik gebruik mijn eigen universum meestal om te lezen. Ik lees best wel eens Gogol, maar momenteel ben ik bezig in een grappig bedoeld boek over meisjes van halverwege de twintig die zich, voorzien van veel geld, in een grote stad een minnaar willen verschaffen.

Wanner ik mijn boek uit heb, treed ik wel eens buiten mijn universum. Andere mensen doen best grappig in hun universum. Sommigen hebben niet door dat ze hun Metro al een half uur ondersteboven vasthouden, of tetteren schaamteloos via hun GSM hun privé-leven door de coupé ('als je dat nog één keer zegt, maak ik het uit!').

Meestal heb ik 's ochtends een idioot vroege trein vol mensen die ook nog niet wakker zijn. De helft van mijn medereizigers valt direct na

vertrek met open mond ronkend in slaap. De andere helft van de reizigers doet nuttige dingen met kranten, ontbijtjes en mascara. Ik vraag me af hoe ze dat laatste doen, want als ik zoiets probeer, gaat de trein rangeren en komt de mascara voorname-lijk op mijn linkeroor terecht. Het ergste geval van eigen universumpjes kom ik gemiddeld twee keer per week tegen. Voor negen uur mag je niet reizen met korting, iets dat de NS graag om kwart voor zeven keihard door mijn halfslaap heen toetert. Er zijn mensen die denken dat de NS daarmee negen uur s'avonds bedoelt. De hele coupé veert verrast op als er weer eens zo iemand betrapt wordt en valt tijdens de afhandeling van de boete alweer in slaap. Vanmorgen troffen mijn medereizigers en ik tot onze grote verrassing een dame die nog nooit van de negen-uur-regel had gehoord en gehaaid genoeg was om de conducteur zo uit te schelden dat hij verslagen ophoepelde. Ik schatte haar in de tachtig. **GK**

Karolien van Wijk

Ons groen in de stad

Op woensdag 4 april j.l. besprak de raadscommissie Beheer & Verkeer een langverwacht voorstel: het Groenstructuurplan. Het plan is al een jaar of twee in de maak en moet zorgen voor meer samenhang in al het gemeentelijke milieubeleid. Het Groenstructuurplan moet als kader gaan dienen voor veel andere plannen, waar nu al voor een deel mee gewerkt wordt. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de Stedelijke Ecologische Structuur (SES), het Bomenstructuurplan en BORG (Beheer Openbare Ruimte Groningen). Op die manier komt er meer duidelijkheid over welke waarde de gemeente hecht aan al het groen in de stad. Heel concreet heeft dat consequenties voor bijvoorbeeld de verlening van kapvergunningen en voor groene aanpassingen bij bouwprojecten. De GroenLinks-fractie wil dat het Groenstructuurplan een belangrijke politieke sta-

FRACTIE

tus krijgt, vergelijkbaar met die van het ruimtelijke Structuurplan dat we al langer kennen. Dan krijgen de 'groene belangen' eindelijk een volwaardige plek naast 'rode belangen'.

basisgroenstructuur

In het Groenstructuurplan – een fors boekwerk in A3-formaat met veel kaarten – wordt al het groen in de stad in kaart gebracht, en worden keuzes gemaakt over hoe we met al dat groen omgaan. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de 'basisgroenstructuur' en de 'nevengroenstructuur'. Tot de basisgroenstructuur behoort het belangrijkste groen in de stad, zoals de ecologische hoofdstructuur (EHS), de SES en cultuurhistorische locaties, en ook bijvoorbeeld parken en vijvers in de wijken. De gemeente zet in op verdere ontwikkeling van die basisgroenstructuur en heeft 27 aandachtsgebieden aangewezen waar investeringen nodig zijn. Om alle maatregelen uit te voeren zouden vele tientallen miljoenen euro's nodig zijn; er zullen dus prioriteiten moeten worden gesteld. Het Stadspark is één van de prioriteiten. Wij hebben het college gevraagd welke andere prioriteiten er gesteld worden en hoeveel geld

het college bereid is te investeren de komende jaren.

Het beheer van de nevengroenstructuur wordt meer in handen gegeven van derden: organisaties, omwonenden en particulieren. Hoe dat precies vorm krijgt, is nog niet duidelijk. GroenLinks wil daar nog wel uitgebreid over spreken, omdat het in die nevengroenstructuur juist ook gaat om het groen dichtbij mensen, in wijken als Beijum en Lewenborg.

In de komende maanden wordt het Groenstructuurplan besproken in de stad en na de zomer komt dan een nieuwe versie voor besluitvorming in de gemeenteraad. De fractie moedigt iedereen aan om het plan eens te bekijken en ons te informeren wanneer er belangrijke groene aandachtsgebieden in het plan ontbreken. Het is voor ons immers niet mogelijk om dat voor de hele stad tot in detail te kunnen overzien. Andere feedback over groenbeheer is uiteraard ook van harte welkom. Op de Algemene Ledenvergadering zal binnenkort het Groenstructuurplan ook aan de orde komen. **GK**

Mattias Gijsbertsen

Een debat over Europa

Dat was leuk! GroenLinks Groningen Stad hield in maart, in samenwerking met de landelijke werkgroep Europa, een debat-avond over Europa. En ik, als niet-Stadje, mocht ook komen.

door Irene Robertus

Bij het lezen van Trouw had ik me geërgerd aan een uitspraak van ons Tweede Kamerlid Mariko Peters over de Europese grondwet. In de Kamer was gesproken over het dilemma van de afgewezen Europese grondwet. We moeten toch verder met Europa. Mariko Peters bleek er eenzelfde standpunt als het CDA op na te houden: we moeten aan het concept 'grondwet' blijven vasthouden. Dat schoot me in het verkeerde keelgat. Het Groningse Europa debat kwam dus goed van pas.

Het debat was anders opgezet dan ik had verwacht. Vier heren mochten hun vier standpunten naar voren brengen en verdedigen. Het publiek kon letterlijk met de voeten stemmend zijn standpunt innemen, door zich bij die heer aan te sluiten die het meeste aansprak. Al naar gelang de standpunten verder werden uitgewerkt en meer mee of tegen vielen kon men eventueel wisselen. Een aardige vergader-

vorm. De voorzitter hield goed de wind eronder door sprekers en publiek bij het onderwerp te houden.

Europa in 2030

Het onderwerp was: hoe is Europa in het jaar 2030? Een verrassend idee, zover vooruit denken en dan zo concreet. De vier standpunten verschilden vooral in de mate van eenwording van de EU. Van een Verenigde Staten van Europa met opgegeven naties, strak geregeerd vanuit een centrale leiding tot een losse federatie waarbij ook Rusland nog welkom was. Van een Europees leger dat het kwaad in de wereld buiten de deur moest houden en liever ook nog het goede moest exporteren, tot open grenzen waarbij de Verenigde Naties de rol van vredestichter wordt toebedeeld.

Opmerkelijk was dat bij alle vier standpunten de blik zo op de mogelijke ontwikkeling van de Unie gericht was, dat men zich alleen op de staatsinrichting had ingesteld. Alsof alle andere factoren dan het-

zelfde zouden blijven en alsof er geen wereld buiten Europa meer zou bestaan. Het fort Europa zou wel eens bijzonder afhankelijk van Afrika en Azië kunnen worden, het klimaat hier verwoestend droog of nat. Er zijn veel punten te noemen die een bredere blik hoogst noodzakelijk maken.

In ieder geval zorgt zo'n discussie ervoor dat er concreet wordt nagedacht over de zaak. Bovendien is zo ver vooruit denken wel verfrissend bij de Europese problematiek, al kon ik mijn problemen met de uitspraken van Mariko Peters niet kwijt.

We moeten hard aan Europa blijven werken, vooral om het populisme van bijvoorbeeld Zalm en anderen de wind uit de zeilen te nemen. Zelfs het NOS Journaal deed vrolijk mee met sneren naar het jubileumfeestje van de EU in Brussel en Berlijn op 24 maart jl. Schokkend! Dus als er nog eens een vervolg aan dit debat kan worden gegeven zou dat volgens mij leuk en nuttig zijn.

Uitgebreider begroetingspakket voor nieuwe Stadje's

In de raadsvergadering van 28 maart j.l. heeft de gemeenteraad het initiatiefvoorstel van GroenLinks en Student & Stad om het welkomstpakket voor nieuwe bewoners van de stad uit te breiden, behandeld. Wij hadden voorgesteld om in het pakket ook aanbiedingen van bijvoorbeeld de Openbare Bi-

bliotheek, de bewaakte fietsenstellingen e.d. te stoppen om nieuwe Stadje's sneller bekend te maken met de instellingen in de stad.

We verzochten in het voorstel 'slechts' om een onderzoekje naar de mogelijkheden om het welkomstpakket uit te breiden. Het college van B&W ging echter nogal voortvarend te werk en had al onderzoek gedaan naar de verschillende mogelijkheden. Zo bleken aanbiedingen van de Openbare Bibliotheek, de Martinatoren, het Groninger Museum en de Euroborg relatief gemakkelijk en zonder aanvullende kosten voor de gemeente te realiseren. Het initiatiefvoorstel is dus defacto al uitgevoerd! **GK**

FRACTIE

Linda Voortman

Denk mee over de GroenLinks-visie op ondernemerschap

Ondernemerschap is een onderwerp dat begint te leven binnen GroenLinks. Waar tot voor kort

vooral de VVD zich profileerde als partij van 'de ondernemer' begint inmiddels het besef door te dringen dat dit onderwerp ook bij uitstek thuishoort bij GroenLinks. Zo is er op landelijk niveau een werkgroep van ondernemers; 'De Werkvloer'.

FRACTIE

Hier in Groningen zijn er wat ons betreft ook voldoende redenen om het onderwerp niet meer aan rechts over te laten en een wat uitgebreidere visie te schrijven dan nu in ons programma staat. Wij willen daarom graag een visie schrijven vanuit GroenLinkse optiek over ondernemerschap, gekoppeld aan voorstellen op onder andere ruimtelijke-, verkeerskundige-, economische -, en sociale thema's.

Vandaar dus deze oproep. Ben je ondernemer (geweest), heb je ideeën over wat GroenLinks op lokaal niveau kan doen om dat te ondersteunen en wil je hier graag aan meewerken? Stuur dan een e-mail naar linda.voortman@raad.groningen.nl. De bedoeling is dat we een aantal keren 's avonds bij elkaar komen om te bespreken wat er in het voorstel moet komen. Vervolgens willen we dat er over een paar maanden een voorstel ligt dat als initiatiefvoorstel kan worden ingediend in de gemeenteraad. Als dit agendatechnisch gezien moeilijk is, zijn suggesties over de mail natuurlijk ook van harte welkom. **GK**

Linda Voortman en Annie Postma

Kom naar de evaluatiedag op 21 april!

Het afgelopen jaar zijn er drie verkiezingen op rij geweest. Een jaar geleden kozen we we een nieuwe gemeenteraad, in november volgden de verkiezingen voor de Tweede Kamer en een maand geleden konden we wederom naar de stembus; ditmaal voor de Provinciale Staten. Alle drie verkiezingen werden door GroenLinks licht verloren.

In april en mei zijn er negen regionale bijeenkomsten om terug te kijken op de drie verkiezingen van het afgelopen jaar en te praten over ideeën over de permanente campagne van GroenLinks. Voor Groningen vindt die evaluatie plaats op zaterdagochtend 21 april vanaf 10:30 uur in De Oosterpoort. De commissie 'Evaluatie permanente campagne' wil zoveel mogelijk leden betrekken in de discussie. Onderwerpen die aan bod komen zijn: de strategische positionering van GroenLinks, de organisatiestructuur

en de samenwerking binnen GroenLinks en uiteraard de ervaringen met de drie verkiezingscampagnes. Iedereen is van harte uitgenodigd om op deze bijeenkomsten te komen en mee te praten.

De evaluatiebijeenkomsten duren steeds van 10.30 tot 13.30 uur, van 13.30 tot 14.30 uur is er tijd om te lunchen. De zaal is open vanaf 10.00 uur. Aanmelden voor de bijeenkomsten zelf is niet noodzakelijk, maar voor de lunch wel. Meer informatie en aanmelden kan via de website: www.groenlinks.nl/partij/evaluatie. Je kunt je ook telefonisch opgeven; tel. 030-2399900.

middagprogramma

Aansluitend op de evaluatiebijeenkomst organiseert het Landelijk Bureau van 14.30 tot 16.15 uur drie activiteiten:

1 Actief bij GroenLinks: een bijeenkomst voor (relatief) nieuwe leden waarin ervaren GroenLinkers ver-

tellen hoe de partij in elkaar zit.

2 Op de thee bij een kamerlid: in gesprek met Tweede-Kamerleden van GroenLinks over hun werk, de politieke actualiteit en de raakvlakken tussen lokale, provinciale en landelijke politiek (in Groningen: Mariko Peters).

3 Workshop zichtbaarheid GroenLinks: met de aanwezigen inventariseren we op welke regionale politieke items GroenLinks zich kan profileren.

Een interessante dag dus de 21e. Ochtend en middag zijn desgewenst los te volgen en zijn voor alle leden toegankelijk. Linda Voortman (lid van de landelijke evaluatiecommissie), Margien Bouma (voorzitter van de afdeling Groningen) en Drewes de Haan (onze fractievoorzitter) willen graag van deze gelegenheid gebruik maken iedereen op te roepen om op 21 april naar De Oosterpoort te komen! **GK**

Van de bestuurstafel

Het nieuwe bestuur heeft alweer drie keer vergaderd in een prima sfeer. We gingen aan de slag met lopende zaken, zoals de voorbereiding van de ALV van 24 april a.s. en het Permanente Campagneteam in oprichting. Ook hebben we de laatste hand gelegd aan de nieuwe website voor de afdeling. Binnen het bestuur is Arjen Nolles tot vice-voorzitter benoemd. Als bestuur gaan we een werkplan 2007-2008 schrijven, wat op de ALV van juni zal worden gepresenteerd. We zijn bezig met de organisatie van een afdelingsweekend,

eind van dit jaar, waarin zeker ook (weer) ruimte wordt gegeven aan de lopende discussie over de beginselen en organisatie van onze partij. Nadere informatie volgt.

Met de PvdA en de SP organiseren we opnieuw een gezamenlijke 1 mei viering, met als thema 'Groningen, de eerste fair trade city in Nederland'. Iedereen is van harte welkom op 1 mei vanaf 19.30 uur op het pand van de PvdA aan de Haddingestraat 10. Ook hebben we onze bijdrage aan de 4 mei herdenking en Bevrijdingsdag be-

sproken. Op het bevrijdingsfestival, dat dit jaar wederom in het Stadspark plaatsvindt, hebben we samen met Dwars en de werkgroepen een kraam tot onze beschikking. Mensen die het leuk vinden om deze kraam te bemannen kunnen zich melden bij het bestuur.

Tenslotte zijn er plannen om ons pand wat te verfraaien. Ook gaan er wellicht thema-filmavonden georganiseerd worden. Wordt vervolgd! **GK**

Margien Bouma, voorzitter

Voor de echte campagnetijgers!

Vanuit de landelijke organisatie hebben diverse afdelingen het advies gekregen om een permanent campagneteam (PCT) op te richten. Dit PCT heeft als doel om GroenLinks herkenbaar aanwezig te laten zijn binnen de samenleving. In tegenstelling tot de meeste andere werkgroepen binnen GroenLinks is de PCT dus in eerste instantie extern gericht.

door Gijs van der Kroef

Op de ALV van 3 oktober 2006 hebben de leden van onze afdeling goedkeuring verleend voor de installatie van een PCT. De periode tussen deze ALV en verschijnen van deze Klinker bestond vooral uit het voeren van verkiezingscampagnes. Zoals het er zich nu naar laat uitzien, zijn er de komende jaren geen verkiezingen. Het is

dan ook tijd om de aandacht te verleggen van het verkiezingsgerichte campagnevoeren naar het permanent campagnevoeren. In samenspraak met het bestuur en de fractie onderzoekt het PCT hoe GroenLinks zich beste kan profileren op lokaal niveau. Het PCT wil hierbij innovatief te werk gaan en ziet zichzelf als broedplaats voor nieuwe ideeën om GroenLinks beter op de kaart te zetten.

Uiteraard heeft het PCT hierbij de broodnodige steun nodig van leden. Lijkt het je leuk om het PCT voor korte of langere duur te ondersteunen? Aarzel dan niet om je bij ons te melden. Het PCT kan jouw creatieve ideeën en inzet goed gebruiken! Aanmelden kan door te mailen of bellen naar het secretariaat: secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl, tel. 050-3189550. **GK**

Aan de redactie van de Groene Klinker

Uit licht nostalgische redenen lees ik nog steeds het afdelingsblad van GroenLinks Groningen Stad. Ik heb tenslotte een groot deel van mijn politieke leven in Groningen besteed en vind het dan wel aardig om via het afdelingsblad de ontwikkelingen wat te volgen. Soms weten journalisten me ook nog te vinden als er wat geschreven moet worden over de Davidstraatbuurt, de kastanjabomen aan de singels, het ORKZ of het boek van Klaas Swaak over zijn periode in de gemeenteraad. Recentelijk vroeg het gewestelijk PvdA-blad me om een stukje over de opheffing van de Eerste Kamer. Ook voor mijn huidige werk is het soms nuttig wat uit het Groningse te lezen.

In die stukjes hecht ik altijd aan enige zorgvuldigheid. Ik kan het daarom niet laten even te reageren op een artikel in het vorige nummer van Jan Davids, getiteld 'Schot voor de boeg, Het zwarte schaap'. Hierin levert hij een bijdrage aan het partijdebat in GroenLinks. In dit debat verricht ik in de luwte van het internet nog enige activiteit, maar ik moet verklappen dat mijn toon en inhoud een stuk harder zijn dan die van Jan Davids. De strekking van mijn verhaal is, dat GroenLinks zich zelf overbodig maakt cq. marginaliseert als ze doorgaat op de (eco)liberale weg van Femke Halsema. Een nieuwe herformatie dient zich dan de komende 5 tot 10 jaar aan.

In een volgende nummer van de Helling zal Ronald Paping, ook een oude bekende in de afdeling, dat vanuit zijn perspectief toelichten. Zelf ben ik bezig met een breder stuk waarin ook de verkiezingscampagne (groei mee??) en ook het optreden van de lijsttrekker zelf (veel geglimlach, weinig substantie) wordt beoordeeld. Alleen de debatten met minister Verdonk en de twee slotdebatten waren goed, is mijn stelling.

Dat stuk kan een rol spelen in de evaluatie en de partijdiscussie, die misschien dan wel eindelijk goed gevoerd gaat worden. Als de afdeling daar interesse in heeft, weten ze me te vinden. Het is trouwens opmerkelijk, dat nauwelijks iemand uit Groningen zich bemoeit met de huidige oppositiegroep in GroenLinks. Dit terwijl Drewes de Haan een voortreffelijke analyse had gemaakt van de gemeenteraadsverkiezingen waarin hij haarscherp de conclusie trok, dat GroenLinks (Halsema) de concurrentie met de SP (Marijnissen) helemaal niet aan kan. Alleen in rijke villawijken (en Amsterdam) lukte dat nog een beetje. Bij de laatste statenverkiezingen is dit ook weer zichtbaar geworden omdat de SP (nog) niet mee deed bij veel gemeenteraadsverkiezingen maar wel in alle staten mee doet.

Met een punt van Jan Davids ben ik het sterk eens: het is volkomen dwaas om de SP conservatisme te verwijten als ze niet zoals GroenLinks kiezen voor een van de hoofd-agendapunten van VNO/NCW; een soepel ontslagrecht. GroenLinks begint zo sociaal economisch rechts van de PvdA te staan. Niet zo bijzonder, dat doet D66 ook en naar die positie is mevrouw Halsema ook op zoek. Dat haar beperkte palet van vrijzinnigheid en extreme rechtstelligheid nauwelijks kiezers weet te trekken, verbaast mij helemaal niet. Van natuur en milieu, het goud van GroenLinks heeft ze nauwelijks kaas gegeten. Je mag van haar vervuilen als je maar betaalt, is het ecoliberale credo en je mag vooral geen moralistisch vingertje heffen. Een potstierlijk verhaaltje als je weet, dat de milieubeweging juist wel discussies voert over de verantwoordelijkheid van de burger bij fout hout, fout vlees uit de bio-industrie en asobakken. En over die auto's wilde ik het even hebben.

Jan Davids zou een 1 mei viering hebben bijgewoond waarin Ineke van Gent, lang geleden, Tom Pitstra het vuur na aan de schenen legde omdat hij in het bezit was van een auto. Het was lang geleden, maar ook toen al had ik geen een particulier gaspedaal in bezit. Ik liet me altijd rijden (vooral door de NS-machinist) en mijn (vrouw)fiets deed de rest. Ik heb niet eens een rijbewijs.... Misschien dat Jan Davids aan persoonsverwisseling heeft gedaan, want het zou heel goed kunnen dat ik Ineke van Gent heb gewezen op de schadelijke gevolgen van (haar) particulier autogebruik. Als ze toen beter naar me geluisterd had, was misschien die latere genante en pijnlijke toestand ook niet voorgekomen. Terwijl GroenLinks landelijk de discussie over SUV's aankaartte, bleek dat ze zelf maar liefst over twee auto's beschikte en de schuld aan Frits moest geven toen zich daar ook nog een asobak onder bleek te bevinden. Ik wilde het even gezegd hebben.

O ja, ik heb de laatste verkiezingen een proteststem op de PvdD uitgebracht. Op hun lijst stonden veel (oud) GroenLinks-leden die in mijn tijd juist heel tevreden waren over GroenLinks en haar dierenbeschermers als Ria Beckers, Marijke Vos en ondergetekende. Bij de Statenverkiezingen heb ik met een gerust hart op Oscar Dijkhoff van GroenLinks gestemd, maar ik hoop daarbij niet dat we vijf zetels in de EK krijgen. Van die Herman Meijer moet GroenLinks nu eens zien af te komen, maar dat is weer een andere discussie.

Met duurzame groeten,

Tom Pitstra, Den Haag **GK**

Zie ook www.haagsmilieucentrum.nl

De Groene Klinker, jaargang 17,
nummer 6, april 2007
redactieadres: Coehoornsingel 87,
9711 BR Groningen
klinker@groenlinksgroningenstad.nl
redactie: Ger Bosma, Karolien van
Wijk, Floor Haalboom en Harm van
der Veen
hoofdredacteur: Jorien Bakker, tel.
06 12528224
vormgever: Micha Boon
cartoons: Gabor Lodi
adreswijziging/bezorgklachten: tel.
050 – 3189550 of e-mail
secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl
aan dit nummer werkten mee: Maai-

ke Lievegoed, Gijs van der Kroef,
Irene Robertus, Mattias Gijsbertsen,
Lidwien Schuitemaker, Frans Zwit-
ser, Hans-Paul Klijnsma, Linda Voort-
man, Annie Postma, Margien Bouma
en Drewes de Haan.

De Groene Klinker wordt gedrukt bij
het Reprografisch Centrum Groningen

De Groene Klinker is het blad van
GroenLinks Groningen Stad en wordt
gratis verspreid onder alle leden in
de stad Groningen. Niet-leden kun-
nen een abonnement nemen. Binnen
de stad kost een jaargang 6,50 euro.
Mensen die buiten de stad wonen en
het blad via de post ontvangen beta-
len 13,00 euro. De bedragen zijn over

te maken op gironummer 3497497
van GroenLinks o.v.v. Groene Klinker.
De redactie is onafhankelijk en be-
paalt de inhoud van het blad. Lezers
van de Groene Klinker krijgen van
de redactie alle ruimte om zelf kopij
aan te leveren of te reageren op in de
Klinker verschenen artikelen. Daar-
uit volgt dat opgenomen artikelen
niet noodzakelijk het standpunt van
GroenLinks Groningen Stad weerge-
ven. De redactie legt verantwoording
voor haar beleid af op de GroenLinks
Algemene Ledenvergadering.

**De verschijningsdatum van
de volgende Klinker is vrijdag
8 juni. De kopijsluiting is op
woensdag 30 mei, 18.00 uur.**

TELEFOONLIJST & COLOFON

GroenLinks, Coehoornsingel 87 secretariaat@groenlinksgroningenstad.nl www.groenlinksgroningenstad.nl	050 - 3189550
Afdelingsbestuur	
Margien Bouma, voorzitter	050 - 3114864
Arjen Nolles, (vice-voorzitter)	06 - 41240526
Maaïke Lievegoed, secretaris	050 - 5777453
Mattijs Warbroek, penningmeester	06 - 38302386
Daniël Broersma	06 - 23270196
Gijs van der Kroef	06 - 13705440
Micha Boon	050 - 3131055
Wethouder	
Karin Dekker	050 - 5267221
Gemeenteraadsfractie	
Fractiekamer, Grote markt 1 groenlinks@raad.groningen.nl	050 - 3130748
Drewes de Haan	050 - 3139387
Linda Voortman	06 - 21871404
Hans-Paul Klijnsma	050 - 5276239
Mattias Gijsbertsen	06 - 42882755
Annie Postma	050 - 5490709
Dwars Groningen	
Carlien Groeneweg, voorzitter DwarsGroningen@gmail.com	06 - 42725934
Landelijk	
Partijbureau Utrecht	030 - 2399900
Tweede Kamerfractie	070 - 3183030
Ineke van Gent, Tweede Kamerlid	050 - 5271210
Johan Kobes, Gronings partijraadslid	06 - 28226149
Pieter van Niekerken, Gronings partijraadslid	050 - 5772878
Contactpersonen werkgroepen	
Politiek Café, Annie Postma	050 - 5490709
Werk en Inkomen, Mattias Gijsbertsen	06 - 42882755
Milieu, Harrie Miedema	050 - 3141844
Buitenland, Fennie Stavast	050 - 3125009
Onderwijs, Linda Voortman	06 - 21871404
Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Annie Postma	050 - 5490709
Website, Micha Boon	050 - 3131055

AGENDA

Alle activiteiten zijn op het Groen-Links pand, tenzij anders vermeld.

Dinsdag 17 april 20:00 uur
Politiek café over groene betutteling

Woensdag 18 april 20:00 uur
Bestuursvergadering

Woensdag 18 april 20:00 uur
DWARS jongerenfractie

Zaterdag 21 april 10:00 uur
Evaluatie landelijke campagnes
De Oosterpoort

Dinsdag 24 april 20:00 uur
Algemene ledenvergadering

Donderdag 26 april 20:00 uur
Provinciaal overleg raads- en Statenleden

Donderdag 26 april 20:00 uur
Redactievergadering Groene Klinker

Vrijdag 27 april 17:00 uur
Milieuwerkgroep

Dinsdag 1 mei 20:00 uur
1 mei viering
PvdA pand aan de Haddingestraat 10

Woensdag 2 mei 20:00 uur
DWARS jongerenfractie

Zaterdag 5 mei 12:00-18:00 uur
Themamarkt bevrijdingsfestival
Stadspark

Dinsdag 8 mei 19:15 uur
Provinciaal bestuur

Woensdag 9 mei 20:00 uur
Bestuursvergadering

Donderdag 10 mei 19:30 uur
Asielwerkgroep (provinciaal)

Dinsdag 15 mei 20:00 uur
Politiek café

Woensdag 23 mei 20:00 uur
Vorbereiding partijraad

Woensdag 30 mei 20:00 uur
Bestuursvergadering

Dinsdag 5 juni 19:15 uur
Provinciaal bestuur